

Časopis koji se čuva®

KUĆA stil

Mart 2001.

GODINA VIII, BR. 79
DIN 120.00
KM 5.50
USD 6.50
DEN 160
CG DEM 4.50

U GOSTIMA
KOD VESNE ČIPČIĆ

www.kucastil.co.yu

ŽENE U ARHITEKTURI
ZORANA STOJNIĆ
MAJA LIN
GAE AULENTI
EJLIN GREJ
ŠARLOT PERIJAN

SAVETI STRUČNJAKA

MALA KUHINJA
MART U VRTU

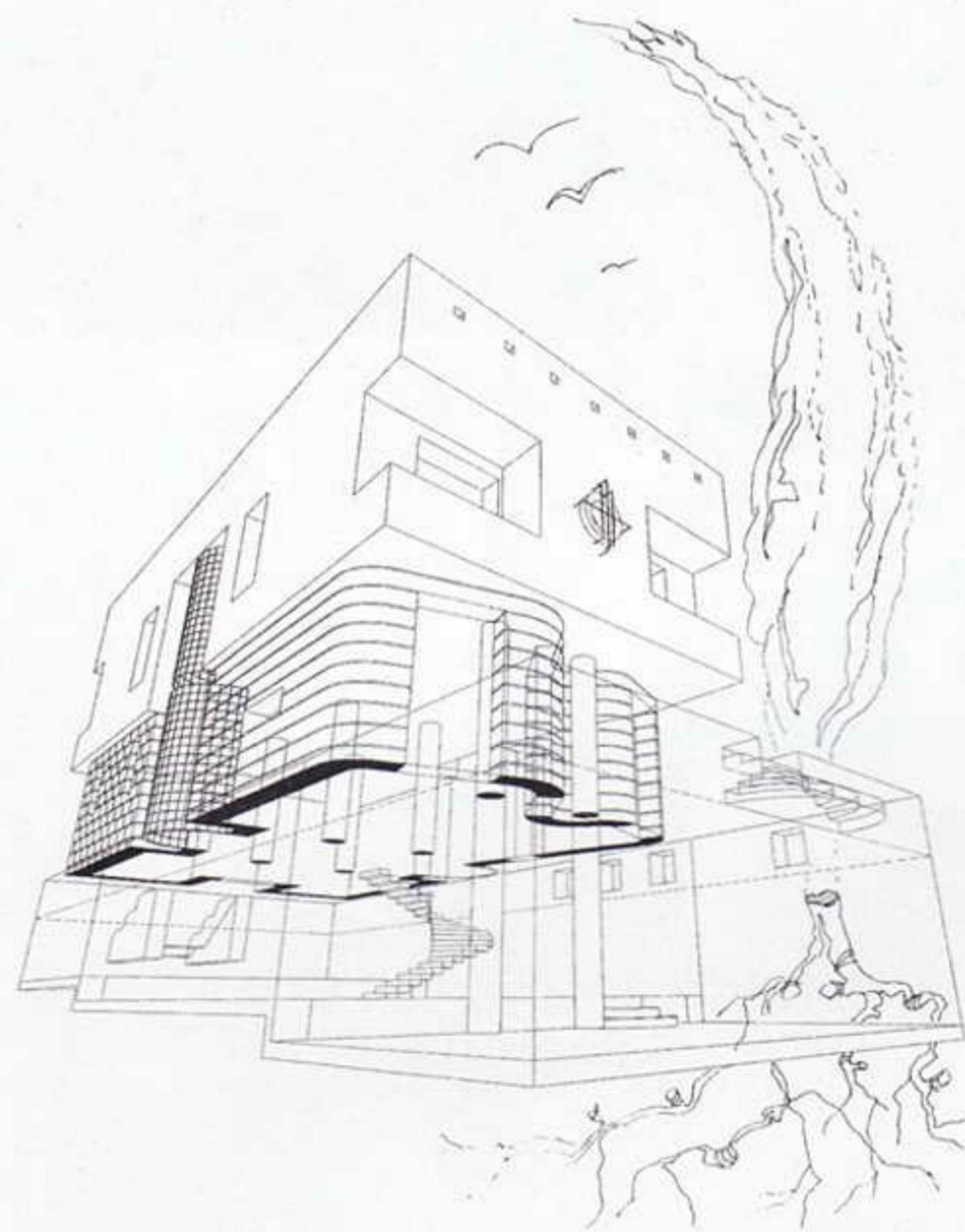
TAJNI VRT
PRINCA ČARLISA

TRŽIŠTE NAMEŠTAJA
REGALI & BIBLIOTEKE

URADI SAM - PROMENITE IZGLED SOBE ZA 48 SATI

U SLAVU

U PRIČI O UNUTRAŠNjem PROSTORU "VILE S" VIDEĆEMO KOLIKO JE I KAKO REŠENJE PROBLEMA U EKSTERIJERU UTICALO NA ENTERIJER. KOLIKO SU OBЛИCI I FORME SPOJNOG PROSTORA ODРЕDILI UNUTRAŠNJOST. ALI ISTO TAKO KOLIKO JE SAM SPOJNI OBЛИK PROIZAŠAO IZ NAMENA I SVRHE UNUTRAŠnjeg prostora. PROŽIMANJEM UNUTRAŠnjih i SPOJLAŠnjih prostora i oblika dolazi se do onoga što je najviša vrednost ovog arhitektonskog zdanja arhitekte Mustafe Musića

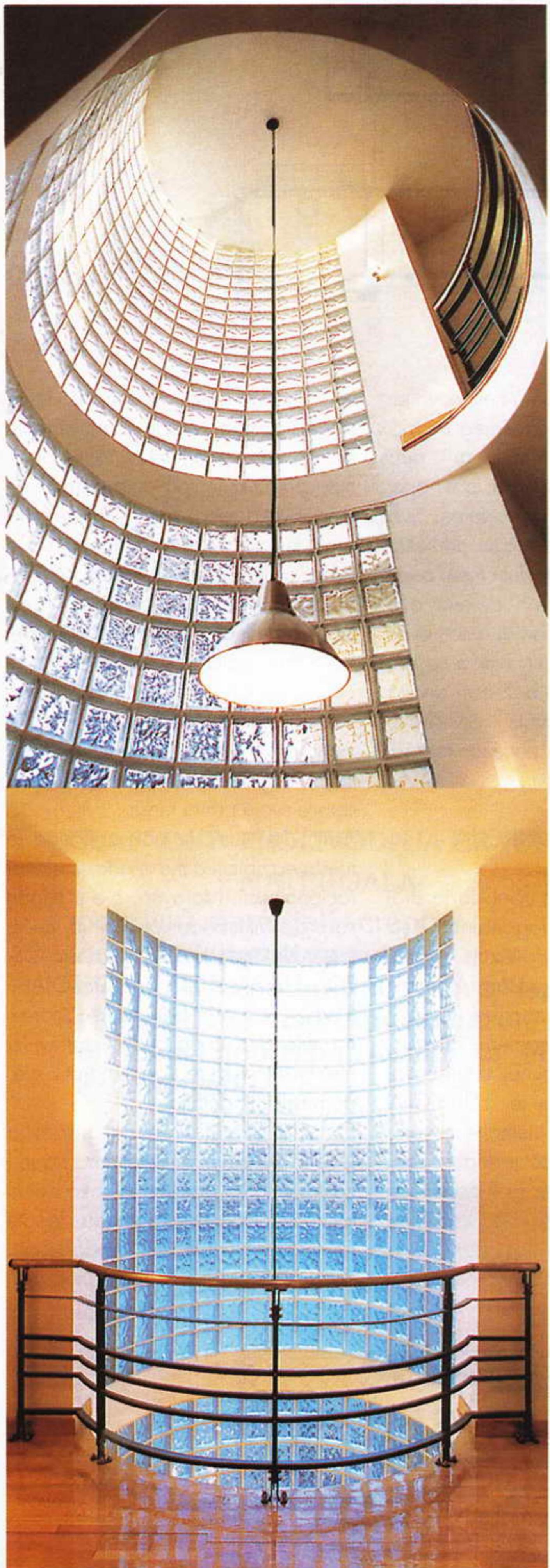

Sledeća strana:
Ovalni zid, koji uokviruje
stepenice, senzacijom
svetlosti kroz staklene
prizme i oblikom
povezuje prostore i po
vertikali. Ovoga puta
autor je to duplirao.
Znajući dobro da je to
karta koja sigurno dobija.
Na gornjoj etaži stvorio je
vestibil izuzetnih
vrednosti. Uvukao je
galeriju za polukrug i
formirao prozračni valjak
koji stremi u visinu.
Zadržao je intimnost
gornje etaže, namenjene
isključivo spavanju, i
izbegao često nedefinisanu
namenu galerije iznad
dnevnog boravka

Ispod: Ne preterujući sa
egzibicijama "haj-tek"
prosedea, na ogradi
steperišta on kvalitetnom
drvenom oblogom čela i
gazišta stepenika toplinu
dnevnog boravka prevodi
u nivo gornje etaže

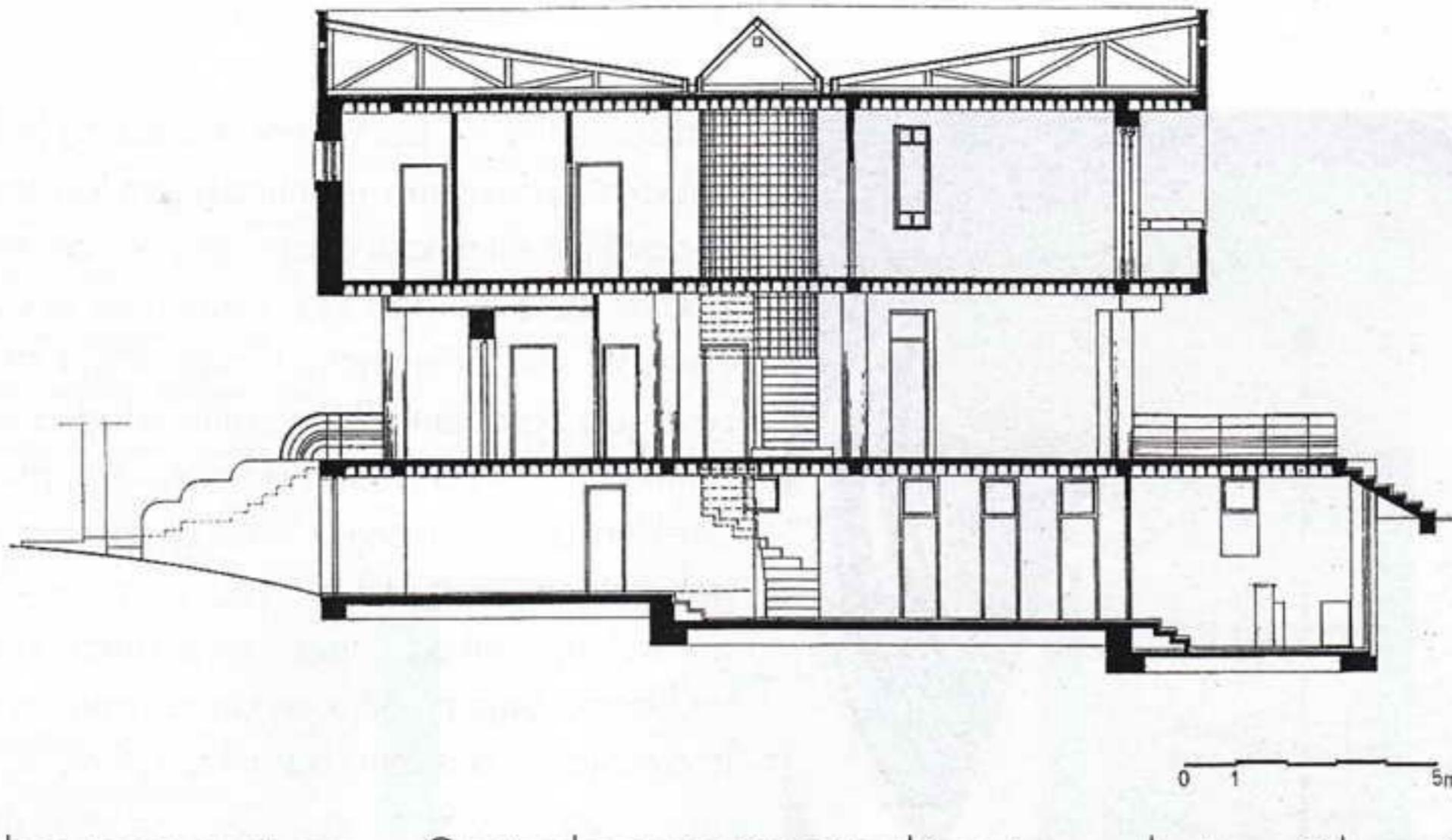
Od same ulazne partije uočavamo da je forma u prizemlju duboko opravdana u unutrašnjem prostoru. Zbog buke i nedovoljne intimnosti u tom delu se nalaze: ostava, kuhinja i garderoba. Pored toga, osunčanje je ovde najslabije jer zemljište ima orientaciju u odnosu na strane sveta - skoro sever-jug po dužini. Priča zatim skladno teče dalje...

Sanitarni čvor za goste i domaćine, u prizemlju, ima svoje direktno provetrvanje i svetlost, a nalazi se na dovoljno frekventnom mestu koje u isto vreme nije ni suviše napadno. Kuhinja, takođe, ima i svoju autonomnost i povezanost sa obedovanjem. Nije organizovana kao jednoprostor sa trpezarijom i dnevnim boravkom. Ovo je, ipak, jedan viši nivo organizacije jer ima više prostora, što je normalno za kuću u odnosu na stan.

Glavna komunikacija ide aksijalno kroz prostor, što je sasvim prirodno za ovako izduženi oblik kuće. Na prelasku iz dela kuće, u kome se nalaze malopre pomenuti prostori, u prostorije koje imaju ne samo "radnu" nego, donekle, i reprezentativnu svrhu, počinje "oslobađanje osnove". Konstruktivni zidovi zamenjuju se stubovima. Prostori se oslobođaju i unutra i spolja. I u oblicima i u materijalima. Mase punih zidova ortogonalne šeme zamenjuju prozračni ovalni zidovi od staklenih prizmi. U unutrašnjost se uvodi svetlost. Priprema se prelazak iz jedne stroge simetrije u nešto što je slobodnije. U tom delu se autor, arhitekta Mustafa Musić, još uvek drži stroge organizacije i ponavlja stubove u središtu unutrašnjeg prostora. Pažljivi čitalac će se, možda, zapitati - zašto naglašavam "unutrašnjeg prostora"? Zato što već na toj liniji, poslednje odbrane simetrije, započinje i nastavlja se, skladno, jedan drugi ritam. Spoljni zid se uvlači i volumen izvan prihvata stub. Jedini stub koji je iskoračio napolje na bočnim stranama. Diskretno se otvara uobičajeno slepa fasada prema susedu i omogućava da se iz tog dela može zakoračiti u prirodu koja ga okružuje i doživeti susret sa suncem dok još ono ne stigne na baštensku fasadu. I to je prednost kuće, koju treba znati iskoristiti, da kad god vi hoćete možete imati sunce i da se od njega možete skloniti kada vam je to potrebno.

U SLAVU ALVARA ALTA

Aksijalnom centralnom komunikacijom stupate, zatim, u dnevni boravak koji nije ni mali niti prevelik. On je mogao biti konačan i samim tim i stereotipan da je ostao u ortogonalnoj šemi. Ali, srećom, nije. Arhitekta Musić je, u skladu sa svojom osobenošću, "demokratski" posegao za prethodnim iskustvima i bez predrasuda, što je karakteristička pravih pluralista, sposobnih da povežu i najudaljenije činjenice, posegao za rešenjem slavnog Alvara Alta. Zatalasao je obodni zid prema bašti oko i između stubova koji uredno i dalje nose pravilnu ortogonalnu šemu gornje

PODUŽNI PRESEK

etaže. Upravo zbog toga ovaj unutrašnji prostor nije bez iznenadjenja. Na snimku (br. 2) najbolje se uočava celina i povezanost dnevnog boravka, obedovanja i stepeništa i kuhinje, čiji se pult vidi u najudaljenijem kutku. Drugi "oltar" na bočnom zidu otkrio je, odnosno "skinuo" horizontalni prozor iznad sofe. I to je "drskost" autora. On je sebi dozvolio toliko slobode, jer mu je to trebalo zbog same suštine koja je bila vezana za zahteve enterijera. Svako drugo rešenje bilo bi formalizam. Utisak je zaokružen udobnim foteljama i sofom uz laganu stolicu Wassily Marsela Brojera, čija je popularnost daleko nadživela vreme nastanka (1925). Pravljena je od kože i savijenih hromiranih čeličnih cevi. Ona je prvi komad nameštaja za sedenje, napravljen od čeličnih cevi. Brojer se, kao i isto tako čuvani Mart Štam, inspirisao biciklima kada mu je palo na pamet da upotrebi savijene metalne cevi. Brojer ju je projektovao za kuću u Drezdenu slikara Vasilija Kandinskog, kolege iz čuvene škole Bauhaus. I zato se ona zove Wassily. Kada pogledate prema preostalim vratima dnevne sobe (sl. 1), dočekuje vas novo iznenadjenje.

Opet neke nove vizure i neki novi načini povezivanja unutrašnjeg i spoljnog. Ovalni zid i stub grli deo spuštenog plafona. Njega, pak, opet naglašavaju plafonske sijalice. Sva vrata su oblikovana rukom arhitekte Mustafe Musića. Potvrđuju meru osmišljenosti i skладa svih delova ove kuće. Isto kao i polica (isti autor) ovalnih crnih horizontalnih ploča sa primerenim detaljem u bež boji drveta potpuno dekonstruktivistički izvučenim iz celine ali skladno povezanim u jedinstven oblikovni izraz.

FORMA I FUNKCIJA

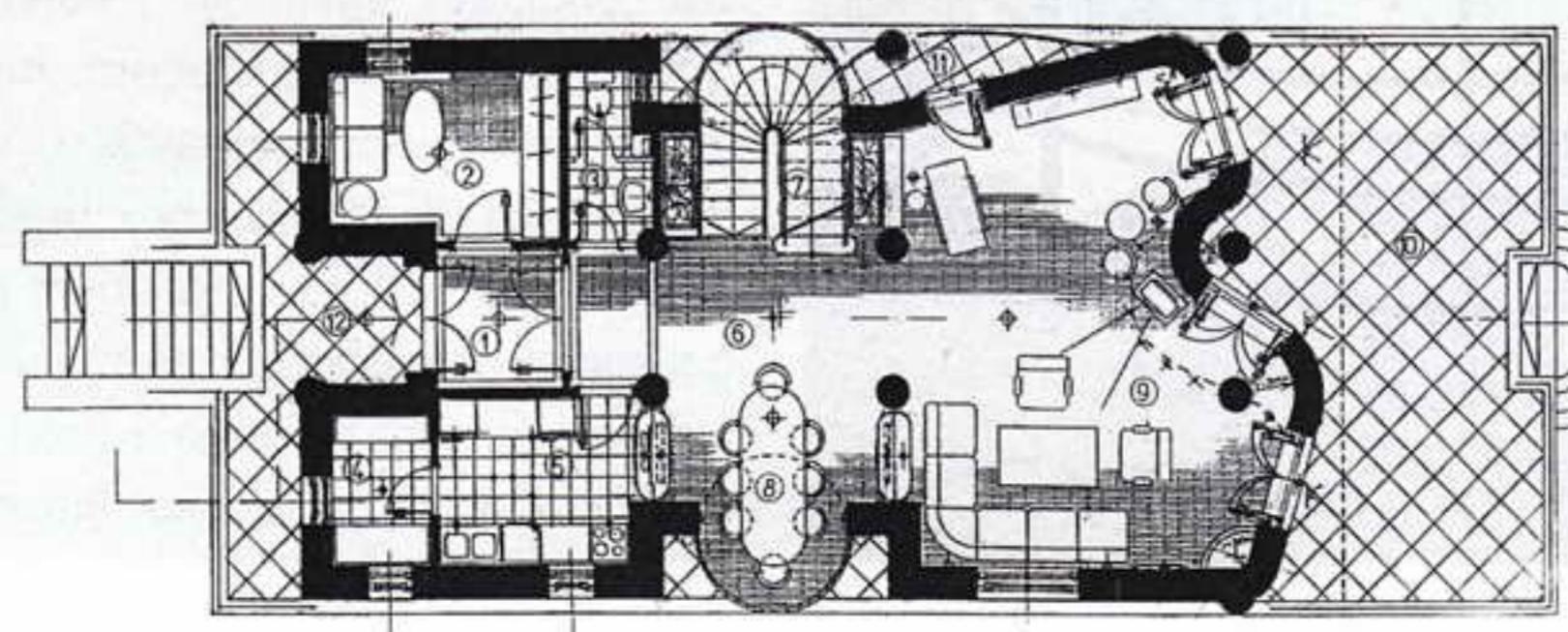
Iako se na momenat učini da je straga simetričnost i ortogonalna šema koja se na nju nadovezuje formalistička, utisak je pogrešan. Arhitekta unutrašnjom organizacijom dovodi do najvišeg spoja namene i forme. Iako danas na naslovnoj strani časopisa *TIME* čitate da je "FUNKCIJA AUT, A FORMA IN", nemojte im verovati. To je samo još jedna propagandna podvala - ne bi li potrošače navukla da troše još više. Zamislite kako bi u svakodnevnom stanovanju izgledala forma bez funkcije! Za ne-

ke to možda može da važi ako im je smisao postao suvišan. Zato obratite pažnju kako je arhitekta Musić organizovao funkcije spavanja i lične higijene. Svaka soba, sem gostinske, ima svoje kupatilo u koje se ulazi iz svoje sobe, a ne iz hodnika. Jedino je jedno dobilo i tu mogućnost kada je gost tu. Racionalna organizacija linija kretanja omogućila je potrebnu intimnost i autonomnost. Ali i osećaj da su deo celine kuće. Roditeljska soba ima zavidnu površinu u kojoj su funkcije odlaganja garderobe spavanja i rada doobile svoje pravo mesto.

Arhitekta Musić je pokazao gde je mesto egzibiciji duha a gde smislenoj racionalnosti. Naravno, sve u skladu sa projektnim zadatkom koji je, nećete verovati, glasio: "Želimo nešto ČISTO, ELEGANTNO I DOSTOJANSTVENO. "I to je bilo sve, što, naravno, nije značilo da budući stanovnici nisu kroz crtež i realizaciju pratili sve, do najsitnijih detalja.

Ono što izdvaja pravog graditelja jeste to što za svaki detalj zna šta je i zašto je tamo gde je. Još ako oblici forme izazivaju osećaj sklada i lepote i čine vam život lepšim - onda je cilj, kao u slučaju "Vile S", postignut.

Arh. Milica Radosavljević

OSNOVA PRIZEMLJA

1. vestibil
2. garderoba
3. WC
4. ostava
5. kuhinja

6. pret soblje
7. stepenište
8. trpezarija
9. dnevni boravak
10. 11. terasa
12. trem